

Słowo o znaczeniu kaligrafii zamieszczonych w tomie

Kaligrafia na grzbiecie okładki

Znak *shi* 勢. Według słowników to siła, wpływ, trend, okoliczność, konfiguracja zdarzeń i oczywiście *Moc* – centralny koncept traktatu *Sztuka wojny*. No i oczywiście sprawczość – zdolność do realizowania swojej woli. Pole semantyczne słów zawierających ten znak jest arcy-fascynujące. *Guoshi* 國勢 to siła narodowa, *shoushi* 手勢 – gest ręką (oddziaływanie?); *shi* to potocznie męskie genitalia (np. słowo *qushi* 去勢 to dokonać kastracji, ale też „końcowy stan spraw”, moment zaprzestania oddziaływania).

Kaligrafia na s. 36

讀此則為王者師矣 (*du ci ze wei wangzhe shi yi*)

„Przeczytaj tą księgę, a zostaniesz nauczycielem królów”. To fraza ze starożytnej opowieści o starcu, który testował pokorę młodzieńca, trzy razy każąc stawić się mu o świcie w wyznaczonym miejscu. Dopiero za trzecim razem młody człowiek, po prostu czuwając przez całą noc przy wskazanym mostku, zdołał zameldować się przed nadejściem starca. Otrzymał wtedy od niego pochwałę, traktat militarny *Sześć tajemnych strategii czcigodnego Jianga* (patrz s. 154) i wyjaśnienie ważkości zawartej w księdze wiedzy.

Kaligrafia na s. 50

作戰之道 (*zuozhan zhi dao*)

„Dao toczenia wojen”. To alternatywny tytuł traktatu, ukuty zgodnie z naturą wiedzy w nim przekazywanej.

Kaligrafia na s. 150

古人之糟 (*guren zhi zao*)

„Młóto starożytnych”. To kluczowa fraza ze starożytnej opowieści dydaktycznej. Kołodziej pracujący przy swoim zagłębianym w starożytnych traktatach suwerenie stwierdził, że zawartość szacownych ksiąg to młóto starożytnych. Zapytany przez rozżłoszczonego tym stwierdzeniem króla kołodziej wyjaśnił:

Sprawność ręki zyskuję pogrążony w pracy. Ma ręka wie, jak mocno ciosać i przykrawać, gdyż wiedza ta płynie z mojego serca. Słowami ta zdolność wyrażona być nie może. Memu synowi jednako przekazać jej nie mogę. Talenty starożytnych umarły wraz z nimi. Dlatego właśnie dzieła ich, które raczysz czytać, są jedynie niespłukanymi resztkami, które pozostawili.

Ta słynna opowieść poucza, że wiedza to coś innego, niż zdolność jej spożytkowania. Nie ten mądry, kto wie, jak czynić, ale ten, kto zdolnym wiedzę w czyn przekuć. A do tego trzeba uruchomić pamięć mięśniową, rozpoznać sprzyjające okoliczności i wychować się w środowisku społecznym umożliwiającym realizację samodoskonalenia. Morał opowieści można zamknąć w słowach gen. Kraszewskiego, który stwierdził na kartach tej publikacji, że dowódca ma mieć wizję.

Ale najcelniejszą ilustracją tej prawidłowości jest przypadek silnika raketowego Rocketdyne F1. NASA nie byłaby w stanie

go obecnie zbudować, gdyż dokumentacja rozwiązywania problemów inżynierskich nie zachowała się – była zapisywana przez inżynierów doraźnie na marginesach arkuszy projektowych, które się nie zachowały¹.

Kaligrafia na s. 232

百家爭鳴 (*bai jia zheng ming*)

„Niechaj debatuje Sto Szkół!”. To pean na cześć synergii cywilizacyjnej, która nastąpiła w czasie apogeum chaosu Okresu Walczących Królestw. Dziesięciolecia wojen toczonych pod szyldem „dominacja to przetrwanie” zrodziły gwałtowne przyspieszenie rozwoju cywilizacji. Kluczową częścią tego zjawiska było powstanie rozmaitych szkół, z których każda wypracowała koncepcję lub filozofię na zarządzanie państwem i jego wysiłkiem wojennym.

Starożytni reprezentanci rozmaitych szkół myśli wpływali na siebie i swoje idee, wspomagając wysiłek wojenny swoich ojczyzn własnym zestawem narzędzi koncepcyjnych. Sun Zi był reprezentantem szkoły militarystów (*binjia* 兵家, Szkoła Strategów), Konfucjusz – Szkoły Konfucjańskiej (*rujia* 儒家). Sito ewolucyjne ciągłych wojen z zabójczą bezstronnością usuwało pomysły kontrproduktywne. Liczyła się skuteczność i zdolność danego rozwiązania do zapewnienia państwu przetrwania.

Nie wszyscy starożytni mistrzowie i uczniowie tych szkół żyli w jednym pokoleniu i w jednym miejscu. Kolektywnym, trwającym stulecia wysiłkiem stworzyli zjawisko intelektualne pod nazwą Sto Szkół. Tak jak współcześni współautorzy tego tomu, stworzyli kolektywnym wysiłkiem niniejszy podręcznik oddziaływania na bieg rzeczy.

---

¹ Why Can't we Remake the Rocketdyne F1 Engine? <https://youtu.be/ovD0aLdRU0>, [dostęp: 2020.09.16].

**Niech Moc
będzie z tobą.**